

De kerk versus de religieuze markt

De kerk moet meer inspelen op de vraag van de 'religieuze markt'. Er is veel belangstelling voor religie, zingeving en spiritualiteit, maar de grote kerken weten nauwelijks van deze trends in cultuur en samenleving te profiteren, zo zegt dr. Erik Sengers in zijn onderzoek "Aantrekkelijke kerk. Nieuwe bewegingen in kerkelijk Nederland op de religieuze markt".

Sengers heeft onderzoek gedaan naar ondermeer Willow Creek, Alpha-cursus en andere bewegingen naast de kerk. De nieuwe bewegingen zijn volgens hem te typeren als "marktgerichte bewegingen." Ze hebben methoden en praktijken ontwikkeld om rand- en buitenkerkelijken aan te trekken. Ze plaatsen de kerk op de markt van zingeving en geluk en dat is een breuk met bestaande vormen van kerk-zijn, aldus Sengers. De marktgerichte organisaties zijn naar buiten gerichte bewegingen. Ze denken in doelgroepen, hebben veel aandacht voor publiciteit, het imago van de kerk en voor missie.

Van alle markten thuis!

Op het risico af als '*azijnpisser*' te worden betiteld een korte analyse van de situatie in kerkelijk Nederland.

Persoonlijk betwijfel ik Sengers' conclusies dat de kerken te weinig of niet "marktgericht" zijn en daarom leeg zouden lopen. Recent ontving ik bijvoorbeeld een kerkblad van een grote PKN-kerk in de buurt waar ik woon. Vroeger was deze kerk nog véél groter, want ook daar loopt het leden aantal langzaam aan terug.

In het kerkblad las ik dat de betreffende PKN-kerk onder leiding van twee predikanten namelijk ook "Doelgericht Leven" ging behandelen. Overigens is de manier waarop deze kerk het gaat doen in strijd met Warren's opvattingen en, met name, **methode** want het is op basis van vrijwilligheid en interesse. Warren legt juist op dat de gehele kerk, verplicht, mee moet doen (en zoniet dan zet je de mensen die niet meedoen de deur uit). Op voorhand gaven de predikanten eveneens al aan dat ze het "lang niet met alles eens waren" wat door Warren in zijn boek geschreven werd.

Onder het artikeltje over de PDL-groepen stond een ander artikeltje.. de Domina (de

vrouwelijke dominee) van de betreffende PKN-kerk deelde mee dat er, net als andere jaren, weer nieuwe meditatie-groepen van start gingen, dat er wederom een stilte-weekend in een klooster zou worden gehouden, etc., etc.

Daarnaast zijn er in die kerk nog de traditionele kerkdiensten met de vertrouwde liturgie, de psalmen en gezangen begeleid door het orgel,.. Oftewel: ook de 'traditionele doelgroep' wordt nog steeds bediend náást de andere vleugels en stromingen (de mensen met 'evangelische neigingen' kunnen terecht bij het PDL-groepje, de mensen met een wat meer mystiekere inslag bij de meditatie..).

Dat deze PKN-kerk in zijn benadering niet alleen staat, blijkt als we naar eerdere berichten kijken. Kerken in allerlei plaatsen zijn inmiddels van mening dat er meerdere wegen 'naar Rome' leiden (*wat een waarheid is dat toch geworden!*) en laten het 'exclusieve geloof' in Christus Jezus los. Je kunt daarom tegenwoordig in de kerken al aan meditatief dansen, icoonschilderen, mystieke oefeningen uit de islam, zenmeditatie en reiki doen en zelfs derwisjdansen leren.

Dus: niet marktgericht? Integendeel! De kerken zijn 'van alle markten thuis' en juist dáár ligt het probleem! Want wáárom gaan mensen niet meer naar de kerk? Uit een Engels onderzoek onder 14.000 kerkverlaters bleek dat **90%** van de mensen de kerk verliet omdat... de kerk te weinig deed "om de redenen om te geloven te verdedigen". De tweede reden waarom mensen de kerk verlaten was een algemene frustratie over het morele verval van de kerk en het feit dat predikanten en leiders binnen de kerken hiertegen niet optraden.

Dát is dan ook de reden dat Willow Creek en PDL-kerken wél aanslaan en de 'kerkverlaters' (gedeeltelijk) daarheen trekken! Inderdaad, ze zijn marktgericht. Ze doen er alles aan mensen binnen de muren van hun kerken te krijgen. En ook hier heeft de onderzoeker Sengers mijns inziens een aantal fouten gemaakt. Uit het boek "Orlando Bottenbley & de wijde poorten van de Bethel" (zie recensies) blijkt namelijk dat

a) het grootste deel van de mensen die een kerk naar model van Willow Creek bezoekt "recht in de leer" zijn. Schrijver en onderzoeker Gerko Last stelt vast: "Bottenbley is recht in de leer. Dat verwacht hij ook van zijn volgelingen. Bij hem is **geen ruimte voor twijfel** aan de **fundamenten van het geloof**, wel voor vragen."

b) de ledengroei voornamelijk te danken is aan het ledenverlies van andere kerken,

waarvan een opmerkelijk groot aantal voorheen behoorde tot de VPE-kringen (bijna 20%) en slechts 6% voor aansluiting zichzelf als 'ongelovig' bestempeld (dat is overigens altijd nog meer dan dat er Baptisten in deze Baptistengerk zijn!).

Ook dit bevestigt voluit het eerdere beeld van het Engelse onderzoek. Zijn mensen op zoek naar spiritualiteit en een 'marktgerichte' kerk? Ik betwijfel het.. Men is op zoek naar **de waarheid**, naar duidelijke normen en richtlijnen. Naar een moderne, 'eigentijdse geloofsbeleving'. Dat wel. Maar inhoudelijk wenst men, over het algemeen, niets af te doen van Gods Woord. En dan kom je al snel, omdat ze flink de trom roeren, bij een dergelijke 'marktgerichte' kerk terecht.

Meer marktgericht?

Sengers meent dat er meer nadruk op marktgericht werken moet komen, op de missie van een kerk (organisatie), analyse van de omgeving, zich richten op 'wat de mensen willen'. Hij zegt dat dit nodig is: "wil men als (religieuze) organisatie effectief en efficiënt zijn en op de lange duur overleven" en "Het is daarom des te merkwaardiger, en vanuit het oogpunt van kerkopbouw zorgwekkender, dat deze elementen nog niet of nauwelijks ingang hebben gevonden in de grote kerken".

Ik vrees dat Sengers zich nogal wat zand in de ogen heeft laten strooien door te kijken naar de verkeerde feiten of door deze verkeerd te interpreteren. Oók een marktgerichte PKN-kerk, bijvoorbeeld, zal leden blijven verliezen. Een deel ervan zegt de kerk voorgoed vaarwel. Een ander deel voelt zich thuis in de langzaam groeiende, maar nog steeds marginale, Evangelische beweging. En waarom? Omdat het hart uit de kerk is verdwenen; de Boodschap van het Evangelie dat er slechts één weg is die de mens kan behouden!

Commentaar van De Ecclesia Suriname

Met veel belangstelling hebben we dit artikel gelezen. Inderdaad, veel Christenen keren de kerk de rug toe vanwege het feit dat ze de waarheid waarnaar ze zochten niet hebben gevonden in die kerk. De mensen zijn moe van het leven dat leidden, daarom komen ze naar de kerk. Ze willen een verschil zien. De gemeente kan alleen maar beantwoorden aan de verwachtingen van de mensen, wanneer ze de vijf doelen die Christus heeft gegeven aan zijn Gemeente, de Ecclesia, implementeren. De "Grote Opdracht" van Christus moet uitgevoerd worden n.l. ***"Ga dan henen, maak alle volken tot mijn discipelen en***

doop hen in de naam des Vaders, en des Zoons en des Heiligen Geestes en leer hen onderhouden al wat Ik u bevolen heb.”

De fout die vele Christelijke kerken nu maken is om te denken dat de mensen laten in wat ze waren, hen in de kerk zal houden. Dat is een foutief denken. Op die manier ga je de mensen maken tot kerkgangers en niet tot echte Christenen. De mensen zijn moe van het leven dat ze hadden in de wereld. Komen naar de kerk om te dansen bekoort de mensen niet meer. Ze weten hoe leeg ze zijn wanneer ze na de kerk thuis alleen zijn. De mensen zijn op zoek naar de zin van het leven. Dat kunnen ze alleen maar vinden in een waarachtige relatie met de Here en niet in een surrogaat Christendom.

De Gemeente kent vijf doelen:

1. Heb de Here lief met geheel uw hart (**AANBIDDING**).
2. Heb uw naasten lief als uzelf (**DIENEN**).
3. Ga en maak discipelen (**EVANGELISATIE**).
4. Doop hen (**DISCIPEL MAKEN**).
5. Leer hen te onderhouden (**DISCIPELEN**).

Implementeer deze doelen als kerk en u zult de vruchten zien.